

FIȘA DISCIPLINEI

Frazeologie / Teoria și practica traducerii

Anul universitar 2025-2028

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și literaturi slave
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limbă și literatură ucraineană / Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Frazeologie / Teoria și practica traducerii – Curs opțional de limbă și literatură 5: pachetul – LLX5109 (în limbile ucraineană și română)				Codul disciplinei	LLU5124 (1)	
2.2. Titularul activităților de curs			Vacant – Conf. dr. Ioan HERBIL / Lector dr. Mihaela HERBIL					
2.3. Titularul activităților de seminar			Vacant – Conf. dr. Ioan HERBIL / Lector dr. Mihaela HERBIL					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	Opt.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar / curs practic	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					32
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat (consiliere profesională)					–
Examinări					2
Alte activități					7
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					98
3.8. Total ore pe semestru					154
3.9. Numărul de credite					6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Promovarea examenului la această disciplină opțională presupune promovarea segmentelor <i>Frazeologie și Teoria și practica traducerii</i> , cele două segmente având pondere egală (50%+50%) în calculul mediei.
--------------------	---

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

4.2. de competențe Segment 1	Noțiuni elementare din domeniul lexicologiei, frazeologiei și din alte compartimente ale limbii, însușite la orele de limbă ucraineană din semestrele anterioare.
Segment 2	Noțiuni elementare legate de teoria și practica traducerii.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți
5.2. de desfășurare a seminarului	Sala de curs dotată cu tablă, laptop, fotocopii, cărți Prezența la curs/seminar este obligatorie în proporție de 75 %

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/ esențiale	<ul style="list-style-type: none"> C1. Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate. C2. Comunicarea eficientă, scrisă și orală, în limba română și în limba ucraineană. C3. Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii ucrainene și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală. C5. Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii moderne B și utilizarea acestuia în producerea și traducerea de texte și în interacțiunea verbală.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3. Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Curs 1</p> <ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea studenților cu noțiunile de bază ale disciplinei (conceptul de frazeologism și frazeologie; caracteristicile specifice ale unităților frazeologice, clasificarea frazeologismelor); identificarea unităților frazeologice în diferite texte. Dezvoltarea și perfecționarea deprinderilor de comunicare orală și scrisă; aplicarea în practică a cunoștințelor teoretice. Completarea vocabularului cu expresii noi. <p>Curs 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Familiarizarea cu terminologia disciplinei. Cunoștințe despre teoria și practica traducerii. Manifestarea interesului de către studenți pentru profesia de traducător.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Curs 1</p> <ul style="list-style-type: none"> Dezvoltarea abilităților de utilizare corectă a frazeologismelor limbii ucrainene în producerea de mesaje scrise și orale. Recunoașterea și explicarea diferitelor fenomene ale limbii ucrainene ce țin de domeniul frazeologiei, punerea acestora în contrast corespondentele frazeologice ale limbii materne. Aprofundarea și dezvoltarea competențelor lingvistice; îmbogățirea vocabularului. <p>Curs 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Cursul oferă studenților o pregătire necesară în domeniul teoriei și practicii traducerii și are drept scop atât perfecționarea competențelor specifice procesului de traducere, cât și familiarizarea studenților cu problemele și dificultățile ce pot interveni în sfera limbajelor <i>general</i> și <i>specializat</i> ale limbilor din/în care se realizează traducerele.

8. Conținuturi

8.1 Cursul teoretic 1: <i>Frazeologia</i>	Metode de predare	Observații
1. Obiectul de studiu al frazeologiei. Conceptul de frazeologism	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
2. Caracteristicile de bază ale frazeologismelor	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
3. Clasificarea frazeologismelor limbii ucrainene	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
4. Polisemia și omonimia frazeologică	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
5. Sinonimia frazeologică	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
6. Frazeologisme din punctul de vedere al structurii gramaticale	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
7. Originea frazeologismelor limbii ucrainene	Expunerea, demonstrația, exemplificarea, dialogul, dezbateră	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • АВКСЕНТЬЄВ, Л. Сучасна українська мова. Фраzeологія. – Харків: Вища школа, 1988; • АЛЕФІРЕНКО, М. Теоретичні питання фразeології. – Харків: Вища школа, 1981; • БАБИЧ, Н. Фразeологія української мови. Навчальний посібник. – Чернівці, 1971; • БАРАН, Я. Фразeологізми у системі мови // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. Вип. III. – 1999; • ДЕМСЬКИЙ, М. Українські фраземи й особливості їх творення. – Львів-Краків-Париж: Просвіта, 1994; • ПАПІШ, В. Стилiстичний аспект вивчення усталених виразів // Дивослово. – 1999. – № 7; • ТЕКЛЮК, В. Фразeологізми як синтаксичні одиниці в публіцистиці // Дивослово. – 2002. – № 7; • ТЕСЛЕНКО, О. Міжпредметні зв'язки як дидактична умова підвищення рівня знань учнів з фразeології // Дивослово. – 2000. – №1; • ТИМОШЕНКО, О. Феномен метафори: проблема давня й сьогочасна // Слово і час. – 2001. – № 5; • УЖЧЕНКО, В. Вивчення фразeології в середній школі: Посібник для вчителя. – К.: Рад.школа, 1990; • УЖЧЕНКО, В., Авксентьев Л. Українська фразeологія: Навчальний посібник для студентів філологічного факультету університетів. – Х.: Основа, 1990; • ШМУЛИК, С. Фразeологічне багатство нашої мови // Українська мова і література в школі. – 2001. – № 40; • ***Сучасна українська літературна мова: Лексика. Фразeологія /За заг. ред. І.К. Білодіда. – К.: Наукова думка, 1973; • ***Фразeологія. Навчальний посібник. Практикум. – К., 2000. 		
8.2 Seminarul 1: <i>Frazeologia</i>	Metode de predare	Observații
1. Dicționarele frazeologice ale limbii ucrainene	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
2. Trăsăturile semantice și gramaticale ale frazeologismelor limbii ucrainene	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
3. Valoarea stilistică a unităților frazeologice	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
4. Criteriul traductibilității unităților frazeologice	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
5. Specificul național reflectat în unitățile frazeologice	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
6. Frazeologia contrastivă	Prelegerea participativă, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul	
7. Prezentarea referatelor	Analizarea și discutare referatelor	
Bibliografie: <ul style="list-style-type: none"> • МЕДВЕДЕВ, Ф. Українська фразeологія. Чому ми так говоримо? – Харків: Вища школа, 1977; 		

- ***Літературний енциклопедичний словник / За ред. В.Кожевникова, П.Ніколаєва. – М.: Рад. енциклопедія, 1987;
- ***Новий тлумачний словник української мови: У 4 т. / Уклад.: В.Яременко, О.Сліпушко. – К.: Аконт, 2001;
- ***Фразеологічний словник української мови: У 2 т. / Уклад.: В.Білоноженко та ін. – К.: Наукова думка, 1999. – Вид. II;
- ***Фразеологія перекладів Миколи Лукаша: Словник-довідник / Уклали О.Скопненко, Т. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2003.

8.3 Cursul teoretic 2: <i>Teoria și practica traducerii</i>	Metode de predare	Observații
1. Traducerea între teorie și practică	Expunerea, explicația, demonstrația, dezbateră, analiza	
2. Particularități și dificultăți ale activității de traducere. Dificultăți extra-textuale și intra-textuale	Expunerea, explicația, demonstrația, dezbateră, analiza	
3. Traductibilitatea textului	Expunerea, explicația, demonstrația, dezbateră, analiza	
4. Procesul traducerii – mijloc de învățare a unei limbi	Expunerea, explicația, demonstrația, dezbateră, analiza	
5. Particularități ale transpunerii lexicului „intraductibil” din limba ucraineană	Expunerea, explicația, demonstrația, dezbateră, analiza	
6. Artă de a traduce	Expunerea, explicația, demonstrația, dezbateră, analiza	
7. Aspecte culturale ale traducerii	Expunerea, explicația, demonstrația, dezbateră, analiza	

Bibliografie:

- КОРУНЕЦЬ, І. В. *Теорія і практика перекладу*. – Вінниця, 2003;
- КОРУНЕЦЬ, І. В. *Вступ до перекладознавства*: Підручник. – Вінниця, 2008;
- КИЯК, Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. *Теорія та практика перекладу. Підручник для студентів вищих навчальних закладів*. – Вінниця, 2006;
- ГАВРИЛІВ, Т. *Текст між культурами. Перекладознавчі студії*. – Київ, 2005;
- ЗОРИВЧАК, Р. П. *Реалія і переклад*. – Львів: Вид-во при Львів. ун-ті, 1989;
- BANTAȘ, Andrei, CROITORU Elena, *Dicativă traducerii*, Editura Teora, București, 1999;
- MORARU, Mihaela, *Practica traducerii*, Editura Universității din București, București, 2002;
- IONESCU, T., *Știința și/sau arta traducerii*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003;
- JEANRENAUD, Magda, *Universaliile traducerii. Studii de traductologie*, Editura Polirom, Iași, 2006.

8.4 Seminarul 2: <i>Teoria și practica traducerii</i>	Metode de predare	Observații
1. Traducerea textului literar. Relația dintre traducător și text. Analiza variantelor de traducere	Demonstrația, conversația, explicația, exemplificarea, exercițiul	
2. Traducerea specializată	Demonstrația, conversația, explicația, exemplificarea, exercițiul	
3. Traducerea simultană. Traducerea consecutivă. Tehnici specifice	Demonstrația, conversația, explicația, exemplificarea, exercițiul	
4. Deprinderi și automatisme în activitatea de traducere	Demonstrația, conversația, explicația, exemplificarea, exercițiul	
5. Atelier pentru viitorii traducători: traducere de texte cu caracter științific	Demonstrația, conversația, explicația, exemplificarea, exercițiul	
6. Atelier pentru viitorii traducători: traducere de texte cu caracter economic și juridic	Demonstrația, conversația, explicația, exemplificarea, exercițiul	
7. Prezentarea referatelor	Analizarea referatelor	

Bibliografie:

- КОПТИЛОВ, В. В. *Теорія і практика перекладу*: Посібник. – Київ, 2003;
- ****Літературний енциклопедичний словник* / За ред. В.Кожевникова, П.Ніколаєва. – М.: Рад. енциклопедія, 1987;
- ****Новий тлумачний словник української мови*: У 4 т. / Уклад.: В.Яременко, О.Сліпущко. – К.: Аконт, 2001;
- ****Фразеологія перекладів Миколи Лукаша: Словник-довідник* / Уклали О.Скопненко, Т. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2003.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul disciplinei este în concordanță cu materia care se predă în alte centre universitare din țară și din străinătate, ca de exemplu: Universitatea din București; Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; Universitatea Națională „Taras H. Șevcenko” din Kiev (Ucraina); Universitatea „Iurii Fedkovyci” din Cernăuți (Ucraina); Universitatea Jagiellonă (Polonia); LM Universität München (Germania); Universitatea din Viena (Austria).
- În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul / specializarea are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu: 1. Inspectoratul Școlar Județean Maramureș; 2. Uniunea Ucrainenilor din România, Redacțiile perodicelor; 3. Radio România Internațional – Secția Ucraineană; 4. Accenture Industrial Software Solutions S.A. Cluj; 5. Poliția de Frontieră.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs și seminar 1 <i>Frazeologie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea și aplicarea conceptelor și a fenomenelor dezbătute la cursul teoretic. • Gradul de asimilare a limbajului de specialitate, a termenilor. • Capacitatea de a aplica în practică noțiunile teoretice din domeniul frazeologiei (exerciții, traduceri, găsirea expresiei frazeologice echivalente în limba maternă). 	Colocviu – scris/oral	50 % din notă
	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea importanței disciplinei studiate și a legăturii acesteia cu alte discipline de specialitate. • Elaborarea și prezentarea unui referat pe parcursul semestrului pe o temă aleasă din frazeologie. • Evaluarea de la sfârșitul semestrului (forma de verificare - <i>colocviu</i>) va fi dublată de evaluarea activității studenților la orele de seminar. 	Prezența la seminar este obligatorie în proporție de 75%	
10.5 Curs și seminar 2 <i>Teoria și practica traducerii</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicarea cunoștințelor teoretice prezentate și dezbătute la cursul teoretic. • Elaborarea și prezentarea unui referat pe parcursul semestrului pe o temă aleasă din traductologiei. • Capacitatea de a aplica în practică noțiunile teoretice din domeniul traductologiei. 	Colocviu – scris/oral Prezența la seminar este obligatorie în proporție de 75%	50 % din notă

	<ul style="list-style-type: none"> • Realizarea de traduceri din diferite domenii. • Aspecte de atitudine: conștiințiozitate, studiul individual și în grup. 		
10.6 Standard minim de performanță			
<p>Curs și seminar 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • însușirea cunoștințelor de bază privind frazeologia limbii ucrainene • folosirea corectă a limbajului de specialitate • cunoașterea sensului și utilizarea corectă a unităților frazeologice studiate la curs și seminar • identificarea frazeologismelor în texte, capacitatea de analiză <p>Curs și seminar 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • cunoașterea principalelor aspecte privind procesul de traducere • utilizarea corectă a termenilor de specialitate • capacitatea de a traduce texte din diferite domenii • identificarea corespondențelor lingvistice în limba în care se realizează traducerea. 			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării:
13.01.2025

Numele și semnătura titularului de curs și
seminar 1
Conf. univ. dr. Ioan HERBIL

Numele și semnătura titularului de curs și
seminar 2
Lector univ. dr. Mihaela HERBIL

Data avizării în Departament:
27.01.2025

Numele și semnătura directorului de departament
Conf. univ. dr. Ioan HERBIL

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului